

Libanon, den politiska bakgrunden

De religiösa grupperna och det politiska systemet

För att förstå "problemen" i Libanon krävs att man förstår lite av uppbyggnaden av det demografiska och det politiska systemet i landet. Libanon består av flera olika religiösa grupper, de tre absoluta största är Shia muslimerna, Sunni muslimerna och de Kristna. Utöver detta finns det flera mindre grupper med Druser (en typ av muslimer) som den största gruppen av dessa. Exakt hur många som är kristna och hur många som är muslimer är oklart, eftersom ingen ordentligen folkräkning har gjorts på mycket länge och det är ett väldigt känsligt ämne i landet. Klart är dock att muslimerna ökar snabbare i folkmängd jämfört med de kristna, och mest tror man att Shia muslimerna ökar. En grov uppskattning är att muslimerna är **minst** 60 % av befolkningen och de kristna är **max** 40 %.

Trolig fördelning, av det jag läst är följande:

Shia muslimer 30-40 %. (Troligen är Shia muslimerna största gruppen i landet)

Sunni muslimer 25-35 %

Kristna 30-40 %

Övriga muslimer m.m. 5-10 %

Utöver detta har även olika släkter (klaner) och familjer stort inflytande, som det ofta är i mellanöstern. Landet kan till stor del liknas vid ett federalt styrt land, olika grupper, familjer styr sin del av landet.

Det politiska systemet är uppbyggt så att hälften av parlamentet ska vara kristna och hälften ska vara muslimer. Presidenten ska vara kristen, premiärministern Sunni muslim och talmannen Shia muslim. Landet är uppdelat efter flera olika valdistrikt och varje distrikt har ett antal olika kristna och muslimska platser i parlamentet.

Vad innebär då detta system? Jo, från till skillnad från t.ex. Sverige har Libanon inte ett proportionellt system, eftersom det är redan bestämt i förväg hur många platser som ska vara t.ex. Shia muslimer i parlamentet. Det spelar ingen roll hur många som röstar på Shia muslimska partierna, det är bestämt i förväg hur många platser som ska gå till "Shia muslimska" partier. Däremot röstar de på vilka partier som ska få de "Shia muslimska" platserna.

Eftersom de kristna knappast är fler än max 40 % av befolkningen och får 50 % av platserna i parlamentet, kan man säga att de får mer makt än de egentligen borde ha. Den stora "förloraren" är Shia muslimerna, de troligen minst 30 % av befolkningen men får bara ca 20 % av platserna och därmed har mindre makt än de borde haft.

Systemet gör också att princip alla partier blir partier baserat på religion och splittrar upp landet ännu mer i olika religiösa grupperingar.

Partierna i landet

Inte nog med de olika religiösa grupperna, grupperna delar upp sig i olika partier och grupperingar. För tillfället delas de upp i två stora block (som i Sverige typ). Dessa är de "regeringstrogn" som leder regeringen samt "oppositionen". För tillfället har Libanon dock en form av samlingsregering där även oppositionen ingår med ca 1/3 av medlemmarna.

3 Största partierna i de "regeringstrogn" även kallad "14:e mars alliansen"

FM (Future Movement), Sunni muslimskt parti.

LF (Lebanese Forces), Kristet parti.

Kataeb (även kallad "*Phalange pariet*"), Kristet parti.

Denna grupp "stöds" av USA och stora delar av övriga väst världen samt av Saudiarabien.

3 Största partierna i "oppositionen" även kallad "8:e mars alliansen"

FPM (Free patronic movement), Kristet parti

Hezbollah, Shia muslimskt parti

Amal, Shia muslimskt parti.

Denna grupp får stöd av Syrien och Iran.

Hezbollah

Hezbollah kräver ett eget avsnitt. Gruppen bildades under 80-talet under inbördeskriget i landet för att bekämpa de Israeliska styrkorna som ockuperat delar av södra Libanon, (de flesta Shia muslimerna bor i södra/östra delen av landet). Det var från början en liten "gerilla armé", men är idag både en "armé", parti och välgörenhetsorganisation. Gruppen får stora stöd från Iran och Syrien som varit med och byggt upp gruppen med både vapen och pengar.

Även om partiet långt ifrån har flest platser i parlamentet är det ingen tvekan att de är absolut det mäktigaste partiet i landet även om de bara har ca 10 % av platserna i parlamentet (i alla fall enligt mig). Varför? Två anledningar:

- De har en egen milis (d.v.s. har egna soldater) som officiellt är för att skydda landet mot Israel, men även ger gruppen makt inom det egna landet.

- Shia muslimerna är en stor del av befolkningen och de är lojala mot Hezbollah eller deras allierade Amal partiet. Detta till skillnad mot t.ex. de kristna som är splittrade. Även Sunnimuslimerna är till viss del splittrade.

Gruppen är idag så stark att den i princip har Libanon i ett starkt grepp och de kan i princip lägga in "veto" mot saker gruppen ogillar, ingen skulle allvarligt våga gå emot dem p.g.a. av att de andra partierna vet riskerna med detta. Gruppen är troligen världens bäst beväpnade och tränade gerillastyrka.

Hezbollah är av USA och många andra länder stämplade som "terrorister" p.g.a. deras olika handlingar de utfört genom historien (från 80-talet och framåt). Gränsen mellan frihetskämpar och terrorister är inte alltid klar, beror på vem man frågar. Sannigen är väl kanske någonstans där i mellan, helt klart är att de inte följer alla lagar och regler om man säger så.

"Palestinska problemet"

I Libanon finns även flera flyktingläger (stadsdelar) med palestinska flyktingar, uppskattningsvis finns ca 400 000 palestinier i dessa "läger". De får ej bli medborgare i landet och har dåligt med rättigheter i landet. Dessa palestinier är kopplat till Israel/palestinier konflikten. Vad som i framtiden ska hända med dessa statslösa är ett av problemen i landet.

Syriens inflytande

Libanons gränsländer Syrien har p.g.a. handel, dess närhet samt storlek haft stort inflytande på Libanon då landet själv är ganska litet. Under inbördeskriget skickade Syrien dessutom trupper till Libanon som fanns kvar t.o.m. 2005 då det mer eller mindre blev tvingade att lämna landet efter det att den f.d. premiärministern Rafik Hariri (nuvarande premiärministerns pappa) dödades i ett bombattentat. Det finns fortfarande grupper i Libanon som räknas som "Syrien" allierade i Libanon.

Inbördeskriget

Mellan 1975-1990 pågick ett blodigt inbördeskrig i landet. Jag tänker inte gå in på några detaljer eftersom jag inte har så stor kunskap på området, men det var ett väldigt rörigt krig där i "princip alla slogs mot alla" och där även Israel, Syrien och andra länder blev inblandat. Klart är dock att minnet av kriget fortfarande splittrar landet.

Slut kommentar

Som ni kan se finns det många källor till spänningar och splittringar i Libanon, både p.g.a. interna grupperingar och p.g.a. andra länder som "blandar sig i". Även Israel/palestina problemet påverkar landet.

/Patrik 2010-11-24